

NIKO KACALIDHA

tjalë
të
thëna
në
pranverë

VJERSHA

8PI.P83-1

R 13

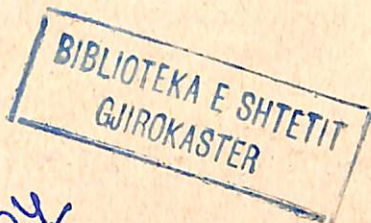
3

NIKO KACALIDHA

Fjalë të thëna në pranverë

(VJERSHA)

~~55804~~

12804

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

SIKUR MË THONË MALET E VENDLINDJES

Sikur më thonë malet e vendlindjes:
«U bëre burrë mor djalë, u rrite shumë,
A të kujtohet bryma e lirishtes,
Po lundrat e fëmijëve mbi lumë?»

Ne të freskuam krojeve të ftohta,
Të falëm frashër dhe trumpeta bëre,
Të dhamë shkopinj prej thane dhe lajthie,
Dhe çfarë s'të dhamë mëngjezeve ahere.

Në breglumenj porsi bohem u ktheva,
Më rritët ju, u bëra burrë në jetë,
U ktheva unë t'ju lidh mbi kodra llamba
Që të bleroni sot nën dritë të blertë.»

Sikur më thonë malet e vendlindjes:
«Na shkruaj, bir, një varg ose një vjershë
Që të qëndrojë pranë llambave që ndeze
Nga biri ynë mbi mal si buzëqeshje»

PALLATI I PROGRESIT TEKNIK

Atje tutje i ndez dhe i fik dritat një pallat (ndryshe
nga pallatet e tjera),
Drita të shumta dhe të shumëngjyrshme e rrethojnë
atë.

Përherë kur dal mbrëmjeve, nën neon u them
shokëve: këtej.

Nuk e di ç'dashuri të veçantë kam për këtë pallat
Mbrëmjeve kur dal,

Kur përendimi si pyll i dendur laget i tërë tutje
në drita,

Ku skuq me germa kapitale «Pallati i progresit
teknik»

Me tri fjalë të një gjuhe të huaj
Të lidhura me nyjen «i» të shqipes.

Përherë kur dal mbrëmjeve, nën neon u them
shokëve: këtej.

Dhe kalojmë pranë këtij pallati
Ne, miqtë më të ngushtë të progresit.

Atje tutje i ndez dhe i fik dritat një pallat (ndryshe
nga pallatet e tjera).

Drita të shumta dhe të shumëngjyrshme e rrethojnë
atë,

Që bien mbi projektet e lokomotivave që ende s'kanë
vërshtëllyer,

Që derdhen mbi projektet e motorave që nuk janë
ndezur ende.

Përherë kur dal mbrëmjeve, nën neon u them
shokëve: këtej.

NJË NATË NË MAL

Retë si delet iknin larg,
U kthjellua mali e bregu.
Unë u nisa atje të shkoj
Mandrave ku dukej shtegu.

Dolën yjet përmbi lisa,
Tutje ndriste zjarr i madh,
Thirra si një mik i vjetër
Që kam shkelur aq livadhe:

Ej, barinj, pa lidhni qentë!
Doli zëri im si çangë,
Por barinjtë i kish magjepsur
Iso e këngës «dambe, dambe...»

Ishte natë në mal, nën yjet
Zbardhnin tej majat me borë;
Tek e tuk lëviznin delet;
Natë e viseve hënore.

Me një shok veteriner
Ngrohnim qingjat mirrnim këngën,
Dhe barinjte i bënin iso
Bukur këngës dambe, çambe...»

Gjer n'agim kur zbardhën kodrat
Barinjte qingjat përkëdhelën.
Nesër kodrave do hapej
Një kope e re me dele.

PËR DRERIN, PËR DRURIN, PËR DRITAT

1

Dreri rendte mes borigash
Dhe mbi sup blerimin mbarte,
Ikte nata përtej brigjesh
Si një korb mbi monopate.

Tutje binin bijtë e malit
Që do mbeteshin mbi buste,
Dreri i egër dredha-dredha
Borën krejt me gjurma mbushte.

Dhe kur rëndë nën hije lisash
Dergjej trimi shtrirë nga plagët.
Thonë se dreri shkonte i heshtur
Mos ta zgjonte... edhe qante.

2

Dhe u rrit druri pranë hënës
Qiti degë, nxori blerim;

Në legjendat që rrëfehen
I kujtohen bombardimet.

Deshi që ta thante bredhin
Plumbi i huaq me rrëmbim
Edhe trimërinë ta mbyste
Tejmbanë relievit tim.

Shpesh pranë tij kaluan vitet
Me alarme, kujë, legjenda,
Dashuria e tokës rritet
Për brigadat, trimat, këngët.

3

Zbriti mbrëmja përmbi bredha
Pa mantela e tallagane,
Thellë në pyll u futën burrat
Përmbi supe shtyllat mbanin

Më të gjatin dru të bredhit
E vendosën mu në qendër,
Shfaqen lart izolatorët
Drita shkon ndanë monumentit.

KROS VJESHTE

Portat e vjeshtës hapi era e parë.
Pallati i mjelmës ra
Dhe zunë shirat,
Ndërsa mëngjezi i parë i vjeshtës prapë
Me kryet flokëverdhë
Vërshëlleu si vigan me muskuj përmbi shina.

Rrugët u lanë dhe era u ngrit lart.
U ngritën çadrat lart
Kur shoqja jonë u nis drejt kombinatit
Dhe mbante vjeshtën
Në ca hurma në borsetë.
I pari urban u nis diku,
Pastaj u nisën varg të tjera urbane
Plot me njerëz,
Ashtu dhe vera brune parqet la,
U përshëndet me dashuritë
Dhe dasmat la në vjeshtë.

Rrëzë mullarëve të fshatit struket gjethi.
Zbret katundit herët sot

Fshatari dhe fshatarka.
Mjelma e vjeshtës poshtë në lumë
Zbret në trojet e një ferme,
Gjen fshatarin plak që ruan patat.

Portat e vjeshtës hapi era e parë,
Treni i parë u nis dhe hapi vjeshtën,
Zbret kopeja që veroi në mal
Dhe në stallën e fermës futen deshtë.
Vjeshta hapi rrugët me gëzimin e dasmave
Dhe na gjeti kudo në rrjeshta,
Mëngjezi flokëverdhë me dashurinë e hurmave
Na ftoi në krosin e vjeshtës.

RRËMBIMI I STATUJAVE TË BUTRINTIT

Nën qiellin e zi, konik të natës zbardhnin poshtë
statujat.

— Natën e mirë, qiell konik!

— Natën e mirë, statuja!

Net të zeza me heshtje,

Net memece ku vuajtën statujat nga rrëmbime
tragjike.

Relievi zbardhte dhe qante duke zbardhur,

Mermeret qanin,

Statujat qanin,

Kaktuset qanin,

Qanin tempujt dhe shtyllat me bardhësinë antike.

Natën e mirë qiell konik!

Natën e mirë statuja!

Ç'ndodhte në netët jonike, o shekull i njëzetë?
Kish koh', e dinim që drama më s'u shfaqën,
Kish kohë që heshtja shëtiste në Butrint.

Në mes të heshtjes statujat bisedonin në breg të
detit me idile,
Çifte-çifte dilnin nën pyjet me ullinj,
Kurse në skena tej në botë gjëmonin dramat,
Kopjonin nëpër skenat me shtyllat anash dhe siparet
lart

Nazet e Piros,
Zjarrin e Andromakës.
Duartrokiste bota artin tënd, tempujt, bustet, kalatë.

Nën qiellin e zi, konik të natës zbardhnin poshtë
statujat.

Përse statujat atë natë mërdhinin?
Ç'kishin statujat që tokës ngulnin këmbë?
Në qytetet e botës avitej lufta me hapat fashistë
Hidhte shkallët në muret e shteteve
Dhe vinte flakë, dhe vinte flakë.
Ahere popujt lanë parmendat, vetmia i lidhi buajt,
Skenat braktisën aktorët; siparet ranë në heshtje.

Topa nuk kishim por male kishim plot;
Pak armë që kishim,
S'na turpëruan në rrebesh të shtrenjtat armë,
Duke gjëmuar në rrebesh të shtrenjtat armë u bënë
të madhërishme.

Nën qiellin e zi, konik të natës zbardhnin statujat në
Butrint.

Natën e mirë qiell konik!
Natën e mirë statuja!

Erdhën karvanet në Butrint, në breg prisnin anijet.
(Ashtu porsi anijet e grekërve në brigje
Elenën të rrëmbenin, të shkatërronin Trojën)
Me sëpatat përmbi bord Benito Musolini
Dërgoi anijet brigjeve statujat të rrëmbenin.
Mermeri i ftohtë ethe kishte, temperaturë kishte!
Net të zeza me heshtje,
Net memece ku vuajtën statujat nga rrëmbimet
tragjike.

Një dramë e fundit shfaqej në Butrint,
Trupi i mermerit dridhej nëpër ethe
Në atë relief të bardhë ku nën ullinj
Zbardhnin statujat.
Vetë autor dhe vetë protagonist
Kreu rrëmbimin dramatik Benito Musolini.

Ato që iknin mbi borde piratësh veç heshtnin.
Ato që mbeteshin krahët coptonin nga marazi për
shoqet që iknin.

Ku i çonin statujat me në krye Apollonin?
Hidhnin viset e Jugut nga inati dëborë,
Edhe krismat e armëve gjumin ia prishën
Monstruoazit Benito e Viktor perandorit.

SONTE

Sonte s'dua të fle, jo nga marazi i dashurisë si
Milosaoja,
Që mbeti në netët e gjata magjike me ëndrra ç'a-
shurie në peisazhin baritor.

Sonte vërtiten pëllumba të bardhë drite.
Nën një qiell të gjerë e të kaltër të dritës.
Fëmijët në rrugë trokasin duart për ardhjen e zam-
bakut të kuq.
Nënat tona ndezin globin e dritës, sikur ndezin një
hënë.

Vajzat nën shtylla grumbuj-grumbuj këndojnë këngë.
Në brigje, nën shtylla, mbi shtylla, nën dendësinë e
dritave ndizen këngë.

Sonte jam me ta
Dhe do jem me ta.
Sonte me fëmijët në rrugë trokasim duart.
Sonte me nënat tona ndezim në dhomë hënë.

Sonte me shoqet nën shtylla këndojmë me ison
e krahinës.

Në brigje, nën shtylla, mbi shtylla.

Gjumi s'më zë në peisazhin e ri të dendur të dritës.

4

NATË ME HËNË TË EMBËL MJALTË

Era vërshëllen si rojtar pyjesh
Kur në fund të pyllit ndihet një sëpatë,
Mua më ka dehur aroma e korijes
N'ekspeditë arkeologësh këtë natë.

Ne vështrojmë mozaike, antika dhe pìrgje
Këtë natë me hënë të ëmbël mjaltë.
Poshtë përplasen deti nëpër brigje,
Dritat dridhen detit si mirazh.

Harta jonë ç'mbështillet nën hënë,
Shtegëtojmë mbi të si barkë me vela.
Nesër fillojnë gërmimet në bregdet;
Dikur këtu ankoronin karavelat.

Brigje të dashura, erë rebele,
Mblich ti kujtimet bionde,
Që unë arkeologu me kapele
T'i kem nga bregu i detit Jon.

PEISAZHET ÇELIN LULE

Tani, kur peisazhet çelin lule
Në dendësinë e grurit të bleruar,
Në breg të lumit erdha me maqinë,
Kallinj të njomë tundja nëpër duar.

Lumenjtë i nisim valët me rrëmbim,
Me sulme dhe ndalesa nëpër stina,
Unë sot piketa ngula breg më breg
Me ekspeditën më të re të projektimit.

Pranvera e blertë tundej breg më breg
Kur erdha me maqinën me projekte.
Në mes të fushës ca qerrtarë të mirë
Me dorën ngritur lart na përshëndetën.

Në rrugë uronin njerëzit e mirë,
Na sillte era fjalët pas maqinës,
Përreth këndonin zoçkëzat në gjeth
Këngët e bukura të stinës.

Te kjo ndalesë që ngrihet si kështjellë
Që çon jehonën tutje gjeratores,
Sot vijnë të lidhin brigjet me beton,
Sot vijnë maqinat me projekte dhe punëtorë.

Dhe pranvera tundet breg më breg,
Rrëshqet aroma e mollës nëpër gjethe,
Këtu po ndizen llambat përmbi digë,
Këtu u nderën çadrat plot projekte.

FLUTURIMI I ZOGUT

(Peisazh bashkëkohës)

Kush e di nga vinte ai zog me fluturim që ndejti
përmbi tela,
Mbi ç'degë të dendura limonjsh këndoi, ku e kish
folenë ai?
Erdhi dhe ndejti aty mbi shtylla telefonash dhe
vështronte poshtë
se si kalonte treni përmbi shina.
Vështronte urën zogu i brishtë pupla-pupla blu,
Mbi urën rendte treni, poshtë maqinat,
Dhe iknin prapë dhe zhdukeshin në fusha.
Zogut mbi tela nga gëzimi i dridhej gusha.
Lëvizte majtas, djathtas kok' e vockël përmbi tela
Si një kurioz i çuditshëm që pret dhe përcjell nëpër
fushë maqina dhe trena.
Erdhi nga pyjet tona ai zog me sqep të bukur,
Erdhi nga pyjet tona ai zog me zë më të bukur se
sqepi
Të këndonte mbi urë kur të kalonte treni i
ri ekspres.

Në dritaren e trenit që mbështetur poeti dhe zogun
e pa,
Dhe shkroi vargje për limonj, për trenat dhe për
zogjtë,
Dhe shkroi vargje për zogjtë që qëndronin mbi tela.

Dhe erdhi nga pyjet pikërisht këtë ditë
Kur inauguroheshin rrugët e gjera të trenave dhe
të maqinave
Sikur inauguroheshin edhe dëshirat e zogjve për një
nisje drejt kopshteve me limona e portokalle.

GJER TE PRAKU I PORTËS TË PËRCOLLA MBRËME

Midis brigjeve të lumit ura e vështrimeve.
Bij e millonait — bisku mes blerimeve.

Nga mur' i mullirit një gur hodha dje,
Bij e millonait, herët më ke ndjerë.

Gjer te praku i portës të përçolla mbrëmë,
Ç'të tha millonai, ç'të foli jot' ëmë?

Pranë shtëpisë së millonait erdha mbrëmë vetë,
A mos isha vallë dhëndrri që jot' ëmë pret?

Thellë fushës ç'o punojmë midis vullnetarëve...
Unë dhe bij e millonait rendim mes ugareve.

KUR DOLI YLLI I KARVANIT

Shkove pas babait në lagjet e botës duke bërë
kanistra
dhe fëmijët thërrisnin: ku je arixhi, plak o arixhi,
Kurse djemtë e lagjes dilnin në dritare
të shikonin ty, vajzë e arixhiut.

«Hop e hop ari», i bërtiste plaku valles së ariut,
O i trash ari me putrat e rënda.
Kë vështronte vallë vajza e arixhiut?
Ç'e vështronin vajzën djemtë dhe buzëqeshnin!

Mbrëmjet kur kalonin, vajza gjumë nuk kishte,
Diçka pëshpëriste, ç'ëndërr shihte në gjumë?
Mos shihte ariun, plakun me kanistra
Dhe shelgjet e holla atje poshtë në lumë?

O, në gjumë i vinin ata djemë të lagjes,
(Nga uzinat ktheheshin në qytet).
O, në gjumë i vinin rrotull karuselat,
Britmat e fatosave «shoqet bëjnë balet».

O, në gjumë i vinte plaku me kosore
Që s'donte ta çonte vajzën në uzinë.
Shkoi lagje më lagje, shkoi pas arixhiut duke bërë
kanistra
Dhe i ngryste mbrëmjet vajza në vetmi.

Me kusinë e hënës derdhte ajo vajzë melodi cigane
Dhe pastaj ia nisnin zogjtë poshtë në lumë,
Ajo pranë kasolles ëndërroi uzinën;
Netët e bohemës nuk i zuri gjumi.

Dhe kur çeli malit ylli i karvanit,
Dhe kur derdhej pyllit vesa si inxhi
La kasollen prapa duke shkelur brymën
Dhe të iku vajza. plak o arixhi.

Ç'i kënduan vajzës shkurrë më shkurrë bilbilat.
Ç'i bënë fresk vajzës shelgjet poshtë në lumë
O, ç'i ndriti flokët lart yll' i karvanit,
Plak o arixhi ty të la në gjumë, ty të la në gjumë.

Iku dhe trokiti te dera e uzinës
Një cigankë e bukur ardhur në qytet,
Zëri i fatosave që nga rruga i vinte
...«shoqet bëjnë balet».

Pas ca ditësh panë nëpër rrugë fëmijët
Plakun arixhi, plakun me kosore.

Po ç'u bë ariu, vajza e arixhiut me kanistra e shporta?
Vajzën arixhiu rrugëve kërkonte.

Ç'e mësuan shoqet vajzën në kombinat
Si të endë pëlhurën, si të bëjë xhakartë,
Nëpër yll t'karvanit vajza nisi rrugën
Duke shkelur brymën, pellgjet plot me baltë.

QYTETI I GURIT

Tutje derës së broncit i ngre pirqjet qyteti antik
i gurit.

Këtu çdo gjë që e gurtë. Perënditë, perandorët dhe
ligjet.

Bardhësia e çuditshme e hënës nxiste ëndrra
Dhe pastaj i mbyste harrimi.

Këtu çdo gjë që e gurtë.

Barbaria e prijsit shtrihej në këmbë lakuriqe perë-
ndeshash të bardha prej mermeri.

Skllëvër kudo binin kurban.

Në mes të qytetit të gurtë, perëndesha barbare
kënaqej.

Kënaqej me ushtrimet e legjionarevet që varg-varg
prisnin koka.

Paske qenë barbare moj perëndi e mermertë e qy-
tetit antik!

Përmendoren tënde ta kanë ngritur skllëvërit jo
se të donin,

(Aspak ata s'të donin).

Mbeteshin urave skelete sklevërish të ngarkuar me
gurë

Dhe kalonin mbi ta me bujë paralele me hipote-
nuzën e urës

Koka centurionesh me triumfin e rremë.

Ku shkonin këta centurionë monstruoze të qytetit
të gurit,

Me urat që hidhnin nga bregu në breg?

Dilte jashtë derës së broncit falanga e frikshme e
perandorit

Duke tundur shpatat, duke ngitur shpatat

Dhe sklevër grabiste mes monotonisë së luftës dhe
të fushimit.

Kështu u nise dhe drejt fisit tim,

O barbari e egër e perëndeshës së gurtë!

O barbari perandorësh sadistë!

Shanin aty, këtu, breg më breg. Sharje. Klithma
latine

Pëlciste guri nga nxehtësia e djegjes së gurit.

(Sa grurë na dogjën barbarët ndër shekuj!)

Shtruan me gurë një nga një si me rrokje latine
relievin që i urrente

Dhe doli Via Egnatia.

Sot mbetën gjurma. Rrjeshta në faqe librash,

Ndonjë urë e vetmuar në harresë që s'i shërben
njeriu,

Gurë të nxirë, kthesa, dhe kaq.

Egnatia mbeti në lashtësi në rrjeshta librash si një
muze i gjatë.

Nën dhe kalben skelete dhe shpata të thyera.

Mes rrënojave, gjokszbërthyer — lavdia e kombit
që s'duroi armiq.

KTHIMI I TË TREQINDVE

Mbi dëborën e alpeve një dori vrapon,
Nga vrapimi i kuajve, kresht' e mal jehon.

Nga shkëlqimi i shpatave fush' e mal shkëlqen,
Treqind trima kthehen, kështjellën rrëmbejnë.

Fushë e mal ndriçon nga shkëlqimi i shpatave,
Mbi male shtegëton zjarri i shqiptarëve.

BALLADË

Ç'u thanë qiparizat në breg t'Arbërisë,
Ikën dallëndyshet nga i shtrenjti vis.

Mbi degë lofatash vajza rri në krua.
Turqit prangat hodhën dhe i lidhën duart.

Bucela pranë kroit mbeti vetëm. Larg
vajzën e dërguan në Çanak Kala.

— Gjergj o trim, o lule dil si qipariz
Se na çuan vajzat përtej Arbërisë.

Mbi trojet me bredha Gjergji kalin nget,
Nesër shpat' e trimit, turk i zi të pret.

Ç'u çelën limonat në breg t'Arbërisë
Kthehen dallëndyshet në të shtrenjtin vis.

. PLAKU DHE PLAGËT

Bilbilit nuk ia mbyl zërin rrebeshi,
Një zë që del nga zemra nuk humbet.
Një plak, porsì pranvera buzëqeshte
Se priste ditë të bardhë në këtë jetë.

I shkundi plot dëborë mbi krye koha.
Për nipat shkronja ndante nëpër rrugë,
Nëpër kalldrëme turku i hidhte kokën,
Vdiste për ne i shtrenjti plak Bab' Dudë.

Vuajtjet s'iu peshuan me kandare
Kur turku një nga një flokët ia shkuli.
Qyteti mblidhte grushtat në dritare
Dhe mali retë si perde poshtë i uli.

I vinin rrotull fushat, rrugët, malet
E torturuan plakun, plagë e bënë,
Në rrugët e kalldrëmta të mëhallës
Dhe i vdekur belbëzonte a, be, ce-në.

DRAMA E ORIZIT QË S'U KORR

Mbrëmë përsëri në konvikt çelën dritat,
Ne ishim kthyer në dhomë nga zbori.
Një shok kinez nga malet ku kaloi dikur feniksi
Më tregoi
Për dramën e orizit që s'u korr,
Për bujkun që vranë dhe kasollen ia dogjën,
Për çifligarin katran me surrat porsi korbi,
Për të gjitha mallëkimet e fisit.

U vra bujku i tokës në kasollen e vet.
Bujkun e vranë se ai kundërshtoi,
Pranë kasolles mbeti një metër katror me oriz.
Vdiqën bijtë e tij,
Kush ta korrte orizin?
Çifligari dogji kasollen me zjarr
Dhe vetmia e erës orizin e vetëm kosiste.

Fshati pillte një këngë me tambure dhe fyej,
Nga dashuria për vendin në tokë mbinte bari.
«Sa ëndrra, sa ëndrra», — thotë shoku, —

«Sa ëndrra bashkë me jonxhën na kositi çifligari!»!

Gruaja e tij u çmend pasi lindi djalë dhe i vdiq.
(Thonë se u çmend nga turpi,
Se qumështin e saj e kërkoi çifligari!)
Thonë se dilte shpesh e shplekste leshrat nën
hënë
Dhe të gjorën e gjetën të mbytur diku
Bregut të lumit.

Çifligari pinte qumësht nga gratë
Si përbindësh i egër, i urryer,
Gjersa derën e tij, me tambur dhe alarme.
Bijtë e kuq të popullit
Me qytën e pushkës e thyen.

Ne që e duam shumë tokën tonë
Kjo dramë na rrënjëqethi,
Për vetminë e kasolles, orizin që s'u korr edhe
çmendjen.
Dhe, shfaqjen mbi kasolle të rënjes së gjethit.

«Këto, — thotë shoku, — m'i tregoi në fëmëni
Gjyshja ime flokëbardhë
Në mbrëmjet e kaltra kur vinim nga puna.

Për dramën e orizit që s'u korr
Bile një këngë të gjatë krijoi komuna.

Kjo qe drama e orizit që s'u korr,
Në vitet me çifligarë të urryer.
Tashti në komunë vetë mbjellim, vetë korrin.
Mbi konturin e viseve derdhet drita si diell».

NA ZURI AGIMI MBI SKELA

Erdhe dhe ti në këtë qytet të ri
Me mendimet e bukura për ndërtesat e reja.
Erdhe dhe ti me projektet nën sjetull
Dhe na zuri agimi të dyve mbi skela.
Diçka i pëshpërisnim njëri-tjetrit,
Diçka i thoshim.
Erdhe dhe ti në qytetin e ri
Dhe ngritëm pallatet e reja dhe dashurinë tonë.
Shumë gjëra folëm,
Shumë gjëra thamë,
Dhe na zuri agimi të dyve mbi skela.

ZBRES NË RRUGË VETË I DYTË

Sa herë kam kaluar pranë teje mimozë,
Ndanë rrugës përherë ke qëndruar si nuse!
Sa herë në mëngjeze kam zbritur në rrugë
Dhe ti moj mimozë me lule na mbushe.

Sivjet prapë më hodhe si furça piktorësh
Shpërthime të para që ke thellë në gjë,
Unë prapë në mëngjeze po zbres zemërgjerë
Sivjet shkoj pranë teje, i ri, vetë i dytë.

E njoha një shoqe kur vjet binarët shkarkonim
E shinat shtronim e shtronim gjer larg,
Prandaj petalet e tua prapë shkundi,
Mbi çiftin e lumtur, mimozë, shkundi prapë.

Ja, erdhën pranë derës mëngjeze të tjera,
Aksione të reja me diell në shtigje,
Në vendet që dua do jem bashkë me vajzën.
Nën ahet e larta, në viset me brigje.

DIÇKA THANË PANJAT DHE ÇELËN

Ne nuk mbetëm memecë në heshtje,
Të gjitha gjërat që thuhën i thamë.
Kur erdhi koha e takimit
Përse nuk the asnjë fjalë?

Fluturuan pëllumbat mbi qytet,
Diçka thanë panjat dhe çelën,
Pse shpërthyen panjat për ty,
Ku e morën vesh pëllumbat që erdhën?

Më ndoqi larg vegimi yt, më ndoqi pas,
Në ëndrrën time kopsht me jargavane ngrite,
Kudo që shkoj, kudo që jam
Më duket sikur pas më ndjek vështrimi i çiltër.

Dhe ika larg një ditë nga ti
Me dashurinë mbi supe hedhur si refleks,
Që të ndërtoj qytete me punëtorët,
Të vish dhe ti pas meje një mëngjez.

Më ndoqi larg vegimi yt, më ndoqi larg,
Në ëndrrën time kopsht me jargavane ngrite,
Kudo që shkoj, kudo që jam
Më duket sikur pas më ndjek vështrimi i çiltër.

S'pyete për pëshpëritjet prapa qoshes,
S'pranove tjetër zemrën të ta çelte,
Dhe pas vegimit erdhe një mëngjez
Te unë si një agim i bardhë, i çiltër.

NGA PLEPAT DOLI HËNA

Gjurmat i le mbi rërë
Në ditët ujore të plazhit
dhe ike.

Pylli i dendur i perëndimit
Mbyllte dritaret e fundit.
Ti ike,

të mori treni i fundit
Dhe nga maja e plepave të plazhit doli hëna.
Një mbrëmje tjetër.

Me një tren të tillë ika dhe unë.
Në plazh të tjerë laheshin
Dhe dashuroheshin,
Nga maja e plepave të plazhit
përsëri pas nesh doli hëna.

Gjurmat i lamë mbi rërë
Në ditët ujore të plazhit
dhe ikëm.

Nuk do të ndahemi edhe në qytetin e madh.
Drejt të cilit na çon treni dhe dashuria.

FËMINIA, UNË DHE SHOKU

Rendëm në fëmini duke tundur shëlgjet,
Hidhnim gurë në lumë dhe trazonim valët,
Dhe ngjiteshim në majat e qershisë
Dhe u ngjiteshim prapa ushtarëve.

O, unë kisha shumë miq, unë kam shumë miq
Rrokëm duart rrap më rrap e brodhëm bredh më
bredh,

Në mbrëmjet e shndritshme industriale
Kënduam së bashku dhe këngë.

Rendëm në fëmini duke tundur çantat
Nën lisat plot vesë të lartë gjer në hënë,
Shkronjat numëronim me gishtat e njomë.
Ky ka qenë për fëmininë numërim modern.

Me shokun tim të fëminisë pranë lumit tundëm
shelgjet...

Ç'më erdhi prapë këtu në vjershën time!
Atij i vari pranvera mbi supe rroben e blertë,
Mua më shkundi mbi vargje blerime.

ZOGU I DËBORES

Dëbora binte tejembanë
Zogjve u dridhej gjoksi,
Mbi degët e ngarkuara me borë
I fortë qëndronte borsi.

Zogjtë strukeshin në guva që me natë
Gjersa bora të shkrinte.
Ai nuk çante kokën mbi okitë;
Dëbora le të binte.

Ç'ishte ai zog që rrinte në të ftohtë
Mbi degët e një dardhe,
Si ndonjë bard lirik i gjerë
Që andej peisazheve të bardha?

Dëbora binte tejembanë
Zogjve u dridhej gjoksi.
Shtegtonin zogjtë n'Arabistan
N'okitë qëndronte borsi.

VAJZA NË FORTEPIANO

Të rrodhi drita e hënës mbi tastierë
Flokët të ranë dhe të ngatëruan notat,
Të erdhën peisazhet pranë e pranë,
Edhe mëngjezi muzikor si me shkopinj
Erdhi dhe të trokiti aq naiv një ditë te porta

Dhe ti mbi fortepiano diçka the...
I re diku, kush t'u përgjigj?
(Kush buzëqeshi si një vijë e zgjatur mbi tastierë
dhe mblodhi në një heshtje hapësirat?)
Një vijë e zgjatur mbeti pas sikur kaloi një tren
me këngë
dhe prapa la publikun duke thirrur.

Pranë këngës tënde jashtë në xham sa zogj të bardhë
këndojnë,
Sa zogj çuçurisin në dritaren tënde,
Mbi fortepiano ti vazhdove melodinë
Sikur u thoshe zogjve: hajdeni, hyni brenda.

Nga xhami binte drita e hënës flokët duke larë,
Dhe zgjaste kokën hëna të dëgjonte,
Dhe ti e re, e re mbi pentagram
Shfletove partitura dhe kërkove nota.

Ashtu si rrinte hëna jashtë në xham
Të rrinte dhe babai yt pas derës,
Ai plak i thinjur, borë i bardhë
Në fëmininë tënde sikur gjeti
Atë që nuk e gjeti kurrë në fëmininë e tij të hershme.

Në kopshtet e pranverës a të vjeshtës
kur shkel barin jeshil ose një gjeth,
Përbrenda teje e çiltër ndizet kënga
Dhe ti pastaj shpërthen në buzëqeshje.

Dhe ti do kthehesh ndonjë mbrëmje në shtëpi
Dhe prapë në fortepiano do të ulësh.
Me vrull të derdhësh notat si stuhi,
Nga dashuria e parë për ty do çelin lule.

Dhe ti do kthehesh mbrëmjes në shtëpi,
Kuriozë do mblidhen zogjtë në dritare.
Ashtu këndojnë të gjithë kur dashurojnë
Nga zjarri i madh i dashurisë së parë.

FUNDI I DHJETORIT

Ranë pikat e fundit të shiut.
Na ikën, na lë
Dhe një vit.
Te dhoma e konviktit, i ndezur
Pranë krevatit abazhuri
Shndrit.

Ne çantat bëjmë gati të ikim
Me trenin ekspres për në Jug,
Dhe shokët dhe shoqet do ikin
Në viset e bardha
Plot rrugë.

Vështroj nga ballkoni i konviktit,
Shokët zbresin
U çon era flokët.
Dispencat i lashë komodinës
Do iki sot dhe unë bashkë me shokët.
Pushimet e shkurtëra të dimrit
Të vetëm i lënë
Auditorët.

Dhe unë pardesynë herët vesha
Dhe çadrën dhe çantën në dorë.
Në rrugë ambulantet ndriçojnë
Kartolinat
Me pisha ngarkuar me borë.
Dhjetori mban erë portokalli
Dhe rrugët, urbanet
Dhe parqet,
Pushimet e dimrit afrohen
Dhe mua vendlindja më shfaqet.

Pushime të mbara,
Urime.
Në Jug, në Veri,
Të bardha janë rrugët e dimrit;
Në rrugë do më gjejë Viti i ri.

TUNDEN GJETHET NËPËR KËNGËN TËNDE

Eh, në këngën tënde çelin portokallet,
Tundin degët qitrot si duartrokitje,
Ç'më jehon së largu një këngë përmbi valë,
Kënga e Kosta Çavos që ra n'ato brigje.

Eh, brigjet e Jugut që të panë si rende
Tundën portokallet të nderojnë trimat.
Ti i gjallë, i qeshur si një yll mbete,
Erdhe dhe trokite në kujtesën time.

Çelin portokallet nga iso e këngës
Që fryn mbi gështenjat, mbi bredhat e boçet
Në molot e Jugut gjeta rininë tënde,
Në brigjet e kaltra, brune, ngjyrëvjollce.

Më ngjan sikur ngrihesh që me natë mbi kodra
Të vështrosh bregdetin plot agrume e grurë,
Dhe sikur pas teje vajzat shamibardha
Përmes fushës rendin me drëpinjtë në duar.

Ç'më jehoi një këngë thellë nga ato vite
Kur mbi portokallet ndizej perëndimi,
Në brigjet e kaltra, brune e ngjyrëvjollce
Rrodhi nga agrumet ajo këngë për trimin.

LAVDIA DHE DETYRA

Lavdinë e shekujve s'e duam jastëk.
S'na verbon vështrimi i diellit në ikje.
Më shurdhofshin gjithë stuhitë e deteve
Në kërkofsha qetësi në vite.

Bri një shkëmbi rri në pozicion.
Vershëllima erërash zbraps si lis.
Në s'qëllofsha si më thotë revolucioni,
Më qëlloftë gjithë breshëri i dimrit të Shqipërisë.

Gjithë fushat e malet në më ftofshin në përleshje
I patundur do qëndroj si në luftë partizanët,
Se lavdia ime këto janë në jetë,
Për to zemra ime është buri në alarme.

NËNA E USHTARIT

E përcolli djaln për ushtar
Era fryntë midis gjetheve.
Nëna hodhi shatin në ugar
«Udhë të mbarë o bij», — u tha rekrutëve.

Era fryu mbi rrugën e madhe
Dhe shamia e nënës u bë flutur,
Era rendi e lirë nëpër livadhe
Me këshillat e një nëne mbushur.

ÇELIN KOPSHTET E KIJTESËS

Çelin lulet, vjen pranvera,
Lule djem të nënave.
Ne stolisim lapidaret
Me kurora maleve.

Çelin lulet e pranverës
Dhe lëvizin dorë më dorë,
Bëjnë nipat roje nderi
Vjen pranvera plot kurorë.

Çelin kopshtet e kujtesës
Dhe na dalin pranë e pranë
Lule djem, lule petrita
Për botën e kuqe ranë.

Çelin lulet, vjen pranvera,
Lule djemtë që malit ranë,
Komunizmi mes fitores
Lapidarët lart i mban.

BALLADA E MALIT

*Kushtuar
heroinës P. Kokëdhima*

Perso, krojet e maleve
Derdheshin si ujvara,
Nëneja priste vajzën-o,
Nëna mendilezeza.

Qitrot nuk nxorën lule më,
Heshtën një natë krojet,
Malet Akrokeraunë
Hodhën në det dëboje.

Perso, dyert e fshatrave
Kërcisnin nëpër netë,
Nën rrap të shfaqej si pëllumb
Bregu i vendlindjes tënde.

Perso, rrugët e lagjeve
Të çonin nëpër male,
Përcillnin nënat bijtë mbi udhë,
Nënat mendilezeza.

Erdhën një vjeshtë zogjtë e parë
Mbi portokallë qëndruan,
Dhe sollën lajmin që nga larg
Pranë viseve të tua.

Erdhën një vjeshtë zogjtë e parë
Kaluan mbi vëndlindje,
Kur ty të hidhnin një litar
Ti e pamposhtur ishe.

Perso, nga maja e degëve
Shpërthenin lart ylbere,
Tutje në male përmbi armë
Seç vërshëllente era.

Perso, të vinin prapë përreth
Bulja, vëndlindja, këngët,
N'apel Akrokeraunet
S'harruan ikjen tënde.

Dhe kur nga shtegu përmbi mal
Dëboje binin honit,
Gjëmonte zëri partizan
O Perso, Persefoni!

Dhe kur nga bregu me limonj
Kopshtijet lart bulonin
Dhe zogjtë çurisnin mbi limonj
O Perso, Persefoni!

Kur çeta e malit si mëngjez
Zbriti në kodra e pllaja
Dolën në lagje prisnin djemtë
Nënat mendilezeza.

Dhe në apelin madhështor
Ushtoi vargmali, honi,
Nuk të harroi vendlindja ty
Moj Perso, Persefoni!

Dhe qitrot nxorën lule prapë,
Fryn flladi blerimsjellës,
Në gjoks t'Akrokeraunëve,
Në brigjet e rivierës.

KANGJELAT E DE RADËS

Gjithë lulet e pranverës
Ti i shkunde mbi kangjelat
Të mbuloi dhe ty pranvera
Flokëbardhë, poet De Radë.

O, ç'këndojnë dhe gjelat në kangjelat,
Bota lisat ndrroi përsëri,
Ti u trete përtej detit flokëbardhë,
Feksi dita e bardhë në Arbëri.

Vallë i tund dëbora pemët,
Vallë i mplak dëbora lisat?
Ty poet s'të plakën thinjat,
Je i gjallë në këto vise.

Rri vështron nga busti i derdhur
Si pranë teje vijnë fëmijët
Të mbulojnë me krisanthea
Dhe mbi bust dielli bie.

Blegërijnë delet në brigje
Se bari të kanë De Radë,
Në kangjelat grigje-grigje,
Nëpër mandrat radhë-radhë.

Rri i qetë në breg të detit
Pulëbardhat të vijnë rrotull.
S'tundet mali nga tërmeti
Erdhi dita e Arbërit.

Blegërijnë në brigje delet,
Ç'ke një mall për Arbërinë,
Prapa maleve që deshe
Feksi dita e Arbërit.

VETMI

Ju iknit në një vetmi të huaj drejt kurbetit të largët.

(Kush ju ndiqte pas,

Kush ju ndoqi pas?)

Mjerimi u dëbonte nga shtëpitë tuaja,

O njerëz që mbetët pa një ditë dashurie,

Në tokën e huaj, u kalbët nën shi!

Vizionet tuaja mbetën të lotuara.

Ju kujtohej çasti i ndarjes, kthesa te përroi, familja

tutje që tundte shaminë me lot.

Ç'ju kishte mbetur mbi dhe në rrugët e kurbetit?

Ju kishit aq njerëz dhe atje s'kishit asnjë.

Ndonjëri ndoshta nxirrte nga xhepi fotografinë e

familjes

Të nxjerrë nga fotografisti shetitës një herë në

dhjetë vjet.

Më i afërti send për ju në kurbetin e largët

për të shuar mallin në çastet e vetmisë.

Dhe mendoni për një dashuri.

Ju hante merakun për vajzat që bëheshin nuse pa
prind...

Në netët e largëta të kurbetit binte shi.
S'dihej ç'ishte ky shi
Ishte shi apo djersë e lot mërgimtarësh?

Ju mbeteshit në vetmi në kurbetin e largët,
Ju priteshin duart dhe këmbët
Dhe ju shtrydhnin e ju shanin padronët...

Ju nxirrnit nga xhepi të lagur fotografinë e shtëpisë.
Ndoshta larg në atdhe atëherë trokiste në derë
xhelepi
Dhe bashkë me xhelepin hynte në derë dhe karta
e zezë.

(Sa letra të tilla, të zeza pritën anët tona!)
Letrat e zeza vinin bashkë me xhelepin e shtëpisë.
Dhe të nesërmen pezullohej një dasmë.
Zbarkonin në molot tona anijet arkaike me vela,
Dhe nuk sillnin kufomën,
Por sillnin lajme të zeza.

Pastaj sollëm një stinë që nuk lejoi kurrë karta
të tilla!

Kthehen të mërguarit!
Mbeten vetëm mallëkimet për të largëtin kurbet.

POETIT ZEF SEREMBE

Qershia u tha në derën e shtëpisë
Dhe zogu që këndoi pranë gjethit heshti,
Katundin prapa le në netët me vetmi
Dhe nën një tjetër qiell mbete në kurbet

Qershia priste derës së shtëpisë
Të nxirrte sytha prapë nga ardhja e poetit
Pëllëmbë-pëllëmbë kërkoje varrin e një vajze
në Brazil
Që si pëllumb të fluturoi përtej detit.

Në hyrjen e vorrezave të shihnin
Mesnatës dhe mesditës tek kërkoje,
Me mall kujtoje netët e katundit
Dhe dashuritë e shfaqura ndanë kroit.

Dhe ike pas një vajze të bardhë
Dhe prapa le katundin, shtëpinë tënde,
Kurse nën hënë, n'oborrin rreth me gardh
Lexojnë lirikat vajzat, o Serembe.

Qershia u tha në derën e shtëpisë,
Ti pas një vajze tej Brazilit ike.
Vajzat e fshatit vjershat t'i bënë këngë
Dhe mbete strofë mes strofave lirike.

BISEDË ME MAJAKOVSKIN

(Për poezinë dhe politikën)

Tetori erdhi përsëri
me erëra, brerime
Rënqethja e gjetheve që bien
të sjell ndërmend kujtime.

Tetori erdhi përsëri
sa ftohtë që ndjen pranë bustit
O burrë i ndershëm Majakovski
që erërat përbuze!

Tetori erdhi përsëri
në vendin tënd me shira
Tradhëti e tmerrëshme rrëzoi
shtete, parti, kështjella.

■
Ej Majakovski ç'tu rrudh balli
mbi vargun bomb e flamur,
Sa i urreve ti kolltuket
me poetucë të majmur.
Ej Majakovski, Majakovski,
me zërin tënd të ngjeshur,
Dil përsëri me poezinë
në fushë për t'u përleshur.

Të digjen gjëmbat që nga rrënjët
të ngrihen prapë miljonat.

■
Në netët ruse e ditët ruse
u fut pyk e huaj
Dhe e harruan vargun tënd
të ndezurin vargun tënd
Po ti ke mbetur zjarr i madh
ylber i ndezur rri mbi glob,
S'të tremb kurrë lehja e tradhëtisë,
as dhe thellimi me galop.
Vargu yt është bombë e Vladimir
dhe prapë do të pëlçasë
Nga gjoksi i masës do shpërthej
dhe do vërsulet mbi Kremlin
Vargun të mirë e deshe ti
pranë tokës dhe kombajnës
Dhe jo të mykur si një zilkë
nën gjëmimin e kambanës.
Duam stuhi dhe uragan
vargun për klasën e duam
Punëtorë, kombajna e gjallëri
si në vargjet e tua?

■
Dhe vijnë e thahen stepat ruse
nga xhazi i marrë i perëndimit
Nga tymi i puros së borgjezit
me viski e vodka dimrit.

Le të gjëmojnë prapë Aurora
edhe Ivani rus
Të tundet stepa që venitet
zinxhirat t'i këpusë
Dhe prapë me ta si top' i hekurt
me vargun tënd do rendësh
Si një furtunë që ngrihet shpejt
me vorbulla mbi dete

Tmerrshëm të ngrihet me gjënim
furtuna proletare
T'i mbysë xhambazët që po shesin
atdheun për pesë pare,
T'i mbysë ata që cicërijnë
për shpirtin, poetucët,
Që kabareve dehur klithin,
dhe rrinë lustrojnë këpucët.

Kështu e deshe vargun shok
sa herë na porosite
Që në filozofinë e pellgut
poeti të mos mbytet.
Ne dimë kaq shumë të dashurojmë
po kaq dhe të urrejmë
Ne dimë të shembim burokratin
punëtorin lart ta ngrejme.

Që në tërmet të tundet stepa
nga marshi e zëri bas.
Ndezur nën këmbë, toka të tundet
të brumbullojë baroti
Që mos ta brejë erozjoni,
as shiu, as ngrica, as moti,
Të ngrihet si feniks i madh
e kuqe puntoria
Nga brigje detesh, nga metrotë
nga dunat, malet, pyjet.
Besimi lart, besimi lart
në ballë klasa puntore
Si me Leninin dhe Stalinin
në luftrat, pesvjeçaret.
Tashti duhet lëvizje, o popull
pamfletë, armë e trakte
Të tundet borgjezia e vendit
në vila dhe pallate.
Nëpër beteja, proletare
të gjëmojë zëri juaj
Dhe fatin vetë mirrni në dorë
bilardo mos ta luajnë.

Në sytë e Gorkit det' i gjerë
ku fluturojnë zgalemat
Që kërkojnë dritë të bjerë mbi tokë
dhe të blerojnë pemët.

Se ja furtuna, vjen furtuna
vërtitet nëpër boshte
Të fshijë nga dheu reaksionin
dhe të pastrojë qoshet

■
Si ujqër dhëmbët nxorën jashtë
një natë vere nën hënë
Dendur mbi trojet hodhën tanket
dhe invadorë u bënë.
Dhe kur puntorët ngriten armët
për lirinë Majakovski.
U doli nëpër natë si djall,
gravura e Jakubovskit.

■
Partia ime Majakovski
mban lart flamujt e punës
Në fryfshin erërat e marra,
ne do t'i ngjajmë furtunës.
Partia ime, Majakovski
mban lart Lenin-Stalinin
Dhe para popullit e pastër
partia bën betimin.
Korrjet i kemi të begata,
dhe fushat plot traktorë
Në rrugën tonë i gjallë na vjen
kontrolli punëtor.

Tetori erdhi përsëri
me erëra, brerime
Rënqethja e gjetheve që bien
të sjell ndërmend kujtime.
Tetori erdhi përsëri
sa ftohtë që ndjen pranë bustit
O burrë i ndershëm Majakovski
që erërat përbuze.
Tetori erdhi përsëri
në vendin tënd me shira
Tradhëti e tmerrëshme rrëzoi
shtete, parti, kështjella.
Ej Majakovski, Majakovski
me zërin tënd të ngjeshur
Dil përsëri me poezinë
në fushë për t'u përleshur.

E FSHEHTA E KËSAJ MBRËMJE

Mbrëmë ishte mbledhur familja në dhomë
Dhe unë isha kthyer në shtëpi.

Në mbrëmjen e verës pranë dritares rrija
Si një astronom zbuloja yjet.

S'isha astronom këtë mbrëmje
Ndoshta qesh poet, dashnor a diçka tjetër

U rrite — tha nëna mbrëmë në shtëpi
Gjeje vetë nusen tënde dhe leri yjet.

Si e zbuloi nëna ime të fshehtën e mbrëmjes
Mes mirazhit që dridhej nga hëna?

Nëna, e mira nënë!

PËRMBAJTJA

Faqe

Sikur më thonë malet e vendlindjes	3
Pallati i progresit teknik	4
Një natë në mal	6
Për drerin, për drurin, për dritat	8
Kros vjeshte	10
Rrëmbimi i statujave të Butrintit	12
Sonte	15
Natë me hënë të ëmbël mjaltë	17
Peisazhet çelin lule	18
Fluturimi i zogut	20
Gjer te praku i portës të përçolla mbrëmë	22
Kur doli ylli i karvanit	23
Qyteti gurit	26
Kthimi i të treqindve	29
Balladë	30
Plaku dhe plagët	31
Drama e orizit që s'u korr	32
Na zuri agimi mbi skela	35
Zbres në rrugë vetë i dytë	36
Diçka thanë panjat dhe çelën	37
Më ndoqi larg vegimi yt	38
Nga plepat doli hëna	39
Fëminia, unë dhe shoku	40
Zogu i dëborës	42

	Faqe
Vajza në fortepiano	43
Fundi i dhjetorit	45
Tunden gjethet nëpër këngën tënde	47
Lavdia dhe detyra	49
Nëna e ushtarit	50
Çelin kopshtet e kujtesës	51
Ballada e malit	52
Kangjelat e De Radës	55
Vetmi.	57
Poetit Zef Serembe	59
Bisedë me Majakovskin	61
E fshehta e kësaj mbrëmje.	69

BIBLIOTEKA E SHETIT
GJROKASTER

55804

Tirazhi 1000 kopje

Format 70x100/32

Stash: 2204-65

Shtyp. NISH Shtypshkronjave «MIHAL DURI»
Stabilimenti «8 NENTORI» — Tiranë, 1970